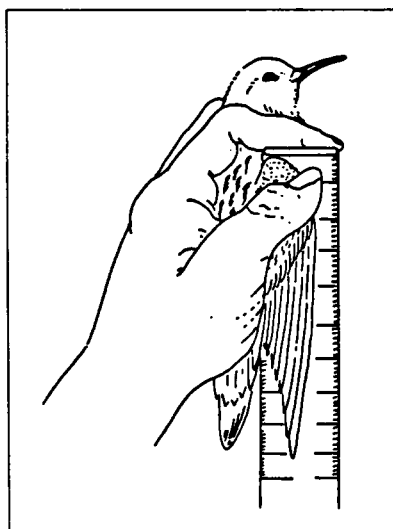

Dit jaar begonnen leden van onze vogelwerkgroep het Vogelringstation Het Gooi. Hierbij een verslag met de resultaten van het eerste seizoen.

Daan Buitenhuis

Vogelringstation Het Gooi van start met goede "oogst"

'Beter één vogel in de hand, dan tien in de lucht'. Dat is een oud gezegde dat stamt uit de tijd dat vogelvangen broodnodig was. Gewoon, om brood op de plank te krijgen. Denk maar aan de vinkenbanen en de ganzenflappers. Toen de ideeën over de natuur en natuurbescherming voorzichtig veld begonnen te winnen hoorde je af en toe al eens zeggen 'beter één vogel in de hand, dan tien in de lucht'. Vogelringers van nu handhaven echter nog het oude gezegde. Weliswaar met een andere achterliggende gedachte. Na het vangen en ringen krijgen de vogels onmiddellijk de vrijheid, én de wens mee, 'laat nog eens iets van je horen'. Liefst levend, bijvoorbeeld als terugmelding via een vangst door een andere ringer elders.

Het logo van het Vogelringstation

Met die doelstelling in het achterhoofd hebben ringers en medewerkers van het ringstation 'Het Gooi' dit jaar al heel wat uren, voor dag en dauw te beginnen, doorgebracht. Met name op de vaste ringplaats op de rand van het landgoed Oud Naarden en de kust van het Gooimeer.

Over opzet en organisatie heeft Dick Jonkers in de Korhaan (31[1]februari 1997) uitvoerig verslag gedaan. Ook over het z.g. CES-project (Constant Effort Site). Nog even kort, om het geheugen op te frissen, de doelstelling.

CES is een ringprogramma waarbij op een vaste vangplaats, met gebruik van nauwelijks zichtbare netten, die worden gespannen tussen stokken, in smal getrapte paadjes in de rietkragen, van half mei tot half augustus wordt geringd. Dat vindt plaats in de weekends, op zaterdag of zondag. Gegevens worden verzameld over dichtheid en broedsucces van vogels. Zo goed mogelijk. Altijd nog heel wat nauwkeuriger en betrouwbaarder dan het natte vingerwerk zo van: 'voor mijn gevoel zitten hier de laatste tijd minder/meer vogels dan vroeger.....'.

Er is beloofd de lezers van de Korhaan op de hoogte te houden van deze activiteiten, ervaringen en resultaten. Hierbij een eerste bericht over de 'oogst' van deze zomer, tot ongeveer half augustus.

Het jaar is nog niet voorbij en dus krijgt dit verslag nog een uitgebreider vervolg van activiteiten buiten de CES-periode. Tenslotte komt er nog herfsttrek en bijvoorbeeld winteravondcontroles waar vaak ook actief wordt geringd. Overigens moet u zich bij Oud Naarden geen spectaculaire aantallen voorstellen op zo'n vangochtend. Met 40 vogels, soms oplopend tot 100, zijn we best tevreden.

Tot de langste dag is zaterdag of zondagochtend om 4.30 uur/5.00 uur aanwezig zijn 'op de werkvloer' niet ongevoel.

Daarna schuift met het later licht worden de aanvangstijd uiteraard op. We zijn daar dan met zo'n vier tot zeven enthousiaste mensen. Stokken en netten worden in het schemerdonker door het natte gras en riet aangedragen, weggesjouwd en uitgezet. Voordat het echt licht wordt moeten, over zeven verschillende plaatsen verdeeld, totaal 140 meter netten staan. Als het laatste net is geplaatst vliegen in het eerste net reeds enkele vogels. Dat betekent heel voorzichtig uit het net halen om beschadiging te voorkomen en meenemen in een fuik naar de ringplaats.

Ieder net wordt ongeveer om de tien minuten gecontroleerd. Zo tijdens het licht worden kan het nog pittig koud zijn maar als de zon hoog genoeg is geklommengaan de eerste truien al uit en

wordt ook de eerste thermoskan met koffie losgeschroefd.

Tijdens het uithalen van de vogels hoor je af en toe een kreet, 'weer een kleine karekiet met notabene een Belgische ring om'. 'Is dit nou een bosrietzanger of een kleine karekiet?' Nou dat zien we zo wel op de verzamelplaats waar de soortnaam, sexe en leeftijd op uiterlijke kenmerken worden vastgesteld en de vleugels gemeten, de vogel gewogen.

Hoewel ringers niet per definitie soortenjagers zijn, ontstaat er toch enige opwindning als je voor het eerst een appelvink, ijsvogel, baardmees of buideldraaier in je handen krijgt. Voor sommigen tot op dat moment alleen maar een plaatje uit een vogelgids. Alles wordt nauwkeurig vastgelegd en gaat naar het Vogeltrekstation in Heteren, voorheen Arnhem.

De wetenschap doet er haar voordeel mee, want het zijn al deze verzamelde gegevens die meer inzicht kunnen geven in leefgewoontes en behoeften van vogels, trekroutes, voedsel- en broedgebieden. Zij leveren de bouwstenen voor onderzoek dat leidt tot adviezen aan verantwoordelijke verenigingen en instanties die natuurgebieden beheren. Hendrik de Nie gaf e.e.a. al aan in zijn artikel van de Korhaan nr. 3 1997. (U bewaart toch ook alle nummers?!).

In de CES-periode van half april tot half augustus 1997 zijn ruim driehonderd vogels gevangen en geringd. Meer dan de helft bestaat uit kleine karekieten. Overigens vangen we buiten de CES-periode ook zo'n driehonderd vogels. Vorig jaar één grote karekiet en dit jaar ook één. Geeft wel aan hoe moeilijk die het hebben. Over de hele periode worden er zo'n 35 soorten gevangen.

Uiteraard vangen we ook vogels die al een ring dragen. Zo vingen

we dit jaar 40 kleine karekieten terug die we vorig jaar op dezelfde plaats ringden. Kleine karekieten trekken via het zuidwesten van Europa naar tropisch Afrika. Als we bedenken hoe klein de kans is dat zo'n geringd zangvogeltje in dat immense gebied wordt gevonden en dan ook nog wordt opgegeven, mag je blij zijn met een terugmelding. Niettemin is er bij het Vogeltrekstation zelfs een melding bekend uit Ghana.

Overigens vindt er natuurlijk ook trek in omgekeerde richting plaats. Zo trekken hier ook kleine karekieten door die in Zuid-Zweden en Zuid-Finland aan de noordgrens zitten van hun verspreidingsgebied. Wij vangen in het voorjaar in Oud Naarden af en toe kleine karekieten die op de herfsttrek in België zijn geringd in de omgeving van Antwerpen.

Over 'oude' vogels gesproken. We vingen twee kleine karekieten in 1997 die in 1991 in België waren geringd. Een respectabele leeftijd voor zo'n kleine vogel. Na de kleine karekiet staat de tiftjaf op de tweede plaats als terugvangst op de eigen ringplaats. Tot slot. Rariteiten? Hebben we ook. Zo krijg je wel eens een ontsnapte volièrevogel in je net. Nou is dat bij een kaketo niet zo moeilijk als het om de herkenning gaat. Maar toen wij op zekere dag een blauwfazantje, een mozambiquesijs en later nog een citroensijs vingen, moesten we toch een ander boek open slaan dan we gewoonlijk hanteerden bij het determineren.....

Dick Jonkers met oeverzwaluw in de hand. Hij determineert door in de veren te blazen.